DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
22. marts 1990 *

I sag C-347/87,

Triveneta Zuccheri SpA Verona,

Consorzio Maxi Laives,

Unionzuccheri SRL Albizzate,

Rader GEC SNC Altavilla Vicentina,

Riseria Toscana di Italo Meneghetti,

Avez SpA Milano,

Seda SpA Modena,

Liguralcool SAS Genova,

ved advokaterne Giovanni Maria Ubertazzi og Fausto Capelli, Milano, samt advokat Louis Schiltz, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg på sidstnævntes kontor, 83, boulevard Grande-Duchesse-Charlotte,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent, Thomas F. Cusack, og Enrico Traversa, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

* Processprog: italiensk.

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 87/533/EØF af 8. april 1987 og om den italienske regerings støtte til italienske sukkerforhandlere (EFT L 313, s. 24),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden C. N. Kakouris, og dommerne F. A. Schockweiler, T. Koopmans, G. F. Mancini og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: førstegeneraladvokat W. Van Gerven
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 22. november 1989,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. januar 1990,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indleveret til Domstolens Justitskontor den 11. november 1987, har selskabet Triveneta Zuccheri SpA, Verona (Italien), og syv andre italienske selskaber, som er sukkerforhandlere (herefter benævnt »sagsøgerne«), i medfør af EØF-Traktatens artikel 173, stk. 2, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning 87/533/EØF af 8. april 1987 om den italienske regerings støtte til italienske sukkerforhandlere (EFT L 313, s. 24).

2 Ved den anfægtede beslutning, som blev rettet til Den Italienske Republik, fastslog Kommissionen, at godtgørelsen til de italienske sukkerforhandlere på 37,12 LIT pr. kg hvidt sukker, der var på lager den 29. oktober 1984, udgjorde en statsstøtte, som var uforenelig med fællesmarkedet i EØF-Traktatens artikel 92's forstand og derfor ikke måtte ydes.

3 Godtgørelsen til de italienske sukkerforhandlere blev fastsat ved beslutning truffet den 11. oktober 1984 af comitato interministeriale per la programmazione economica (Interministerielt Nævn for Økonomisk Planlægning) og ved de af comitato interministeriale dei prezzi (Interministerielt Prisnævn) trufne foranstaltninger nr. 39/1984 af 24. oktober 1984 og nr. 41/1984 af 16. november 1984. Den blev udbetalt sukkerforhandlerne som kompensation for den nedsættelse af deres fortjenstmargin, der beroede på, at maksimalprisen ved salg af sukker var blevet nedsat med 40,09 LIT pr. kg i forhold til den pris, der gjaldt tidligere. Denne prisnedsættelse var blevet besluttet ved foranstaltning nr. 39/1984 og trådte i kraft den 30. oktober 1984.

4 Kommissionen har påstået sagen afvist under henvisning til artikel 91, stk. 1, første afsnit, i Domstolens procesreglement og har anmodet Domstolen om at tage stilling til formalitetsindsigelsen, før den afsiger dom om realiteten.

5 Til støtte for indsigelsen har Kommissionen gjort gældende, at sagsøgerne i virkeligheden har anlagt sag til omstødelse af den anfægtede beslutning for at skaffe sig et retsmiddel mod den passivitet, Kommissionen angiveligt har gjort sig skyldig i ved i strid med fællesskabsretten at undlade at anlægge traktatbrudssag mod Den Italienske Republik for at opnå dom for, at den italienske maksimalprisordning for salg af sukker strider mod fællesskabsretten.

6 Sagsøgerne har påstået Kommissionens afvisningspåstand forkastet. Til støtte herfor har de gjort gældende, at der består en uadskillelig forbindelse mellem den anfægtede beslutning og den italienske sukkerprisordning, hvorfor det er udelukket at anfægte beslutningens lovlighed uden samtidig at behandle spørgsmålet, om den italienske maksimalprisordning for sukker er forenelig med fællesskabsretten.

7 Den 23. november 1988 har Domstolen besluttet, at formaliteten skal behandles samtidig med realiteten.

8 Vedrørende realiteten har sagsøgerne, som alle har fået godtgørelsen efter den italienske ordning udbetalt, anført, at den ikke, som fastslået af Kommissionen, er en med fællesmarkedet uforenelig støtte. For det første udgjorde godtgørelsen nemlig blot en erstatning for det tab, som de italienske sukkerforhandlere havde lidt på grund af den nationale prisfastsættelsesordning, der strider mod fællesskabsretten. For det andet var godtgørelsen uomgængeligt nødvendig for at undgå en med EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit, stridende forskelsbehandling af de forhandlere, der havde sukker på lager den 29. oktober 1984, og dem, der ikke havde.

9 Kommissionen anfører, at søgsmålet under alle omstændigheder savner fornødent grundlag. Vedrørende sagsøgernes første anbringende gør Kommissionen i det væsentlige gældende, at spørgsmålet om den anfægtede beslutnings lovlighed, som kan fastslås alene ud fra begrundelsen i selve beslutningen, og spørgsmålet om, hvorvidt den italienske maksimalprisordning for sukker er forenelig med fællesskabsretten, er to indbyrdes uafhængige problemer. Vedrørende sagsøgernes andet anbringende, som støttes på Traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit, anfører Kommissionen, at det ikke er muligt at anvende denne traktatbestemmelse i sagen, da der ikke, som hævdet, foreligger nogen forskelsbehandling mellem Fællesskabets producenter.

10 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

11 Uden at gå ind i en behandling af parternes anbringender og argumenter skal det straks bemærkes, at de to anbringender, som er gjort gældende af sagsøgerne i stævningen, og som er blevet nærmere uddybet under den mundtlige forhandling, bygger på den forudsætning, at den italienske sukkerprisordning strider mod fællesskabsretten.

12 Sagsøgernes første anbringende er således, at en national prisordning, der gælder for samtlige led i produktionen og afsætningen af et produkt, som er omfattet af en fælles markedsordning, ifølge Domstolens praksis (jfr. f.eks. dom af 23. januar 1975 i sag 31/74, Galli, Sml. s. 47) må anses for uforenelig med den fælles markedsordning, da Rådet og Kommissionen i medfør af markedsordningen er tillagt enekompetence på de områder, ordningen omfatter. Dette må efter sagsøgernes opfattelse gælde så meget mere, når den fælles markedsordning er baseret på en fælles prisordning, hvilket er tilfældet i denne sag, hvor ordningen blev oprettet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1785/81 af 30. juni 1981 om den fælles markedsordning for sukker (EFT L 177, s. 4), idet en sådan prisordning afskærer medlemsstaterne fra, ved udstedelse af ensidige nationale foranstaltninger, at gribe ind i den prisdannelsesmekanisme, som er fastsat ved den fælles ordning. Til støtte for samme anbringende anfører sagsøgerne yderligere, at den italienske sukkerprisordning er i strid med EØF-Traktatens artikel 30, da den kan hindre de frie varebevægelser.

13 Sagsøgernes andet anbringende, som støttes på Traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit, er, at den af de italienske myndigheder udbetalte godtgørelse var uomgængeligt nødvendig for at afskaffe den EF-stridige forskelsbehandling af de italienske forhandlere, som de nationale myndigheder havde gjort sig skyldig i ved deres indgreb.

14 Under den mundtlige forhandling har sagsøgerne endvidere gjort gældende, at den italienske foranstaltning rettelig bør betragtes som en godtgørelse for et beløb, som blev unddraget de italienske sukkerforhandlere på grund af en national ordning, som strider mod fællesskabsretten. Som bevis for, at foranstaltningen ikke kan betragtes som uforenelig med fællesmarkedet, har sagsøgerne henvist til dommen af 10. juli 1980 i sag 811/79, Ariete (Sml. s. 2545, præmis 15). De har i den forbindelse navnlig lagt vægt på princippet »nemini licet venire contra factum proprium« og har anført, at Kommissionen ikke, når den har undladt at opnå dom for, at den italienske maksimalprisordning for sukker strider mod fællesskabsretten, er berettiget til at lægge hindringer i vejen for den godtgørelse, som de italienske myndigheder havde besluttet at yde.

15 Under disse omstændigheder må det konstateres, at Domstolen, hvis den skal tage stilling til berettigelsen af sagsøgernes anbringender, nødes til at afgøre, om den italienske maksimalprisordning for sukker er forenelig med fællesskabsretten.

16 Efter fast praksis kan Domstolen imidlertid ikke, bortset fra traktatbrudssager, udtale sig om, hvorvidt en national retsforskrift er forenelig med fællesskabsretten. Kompetencen hertil henhører under de nationale retter, som i givet fald via en præjudiciel forelæggelse kan indhente de nødvendige oplysninger hos Domstolen vedrørende fællesskabsrettens fortolkning og rækkevidde.

17 Domstolen kan derfor ikke under en sag om annullation af en beslutning truffet af Kommissionen tage stilling til de anbringender, som sagsøgerne har gjort gældende for at anfægte, at den foreliggende italienske foranstaltning betragtes som en støtte, og hvorefter den italienske maksimalprisordning for sukker skal være i strid med fællesskabsretten. Herved ville Domstolen nemlig foregribe afgørelsen af, om den italienske sukkerprisordning er forenelig med fællesskabsretten.

18 Da sagsøgerne ikke har fremført yderligere anbringender til bevis for, at den anfægtede beslutning er ulovlig, vil sagen være at afvise fra realitetsbehandling.

Sagens omkostninger

19 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, tilpligtes den part, der taber sagen, at afholde sagens omkostninger. Da sagsøgerne har tabt sagen, tilpligtes de at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgerne betaler in solidum sagens omkostninger.

Kakouris Schockweiler

Koopmans Mancini O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 22. marts 1990.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

C. N. Kakouris
Formand for Sjette Afdeling